

SOLLEMNITAS
SANCTÆ CLARÆ ASSISIENSIS
2013

Litteræ Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum

«Smatram te pomoćnicom samoga Boga i podizateljicom klonulih udova njegova neizreciva tijela»

(3PJa 8)

Predrage sestre, želim započeti ovo svoje prvo pismo, u prigodi svetkovine svete majke Klare, s izrazom svoje iskrene i duboke zahvalnosti za vaš život darovan Gospodinu i radosti što dijelim s vama evanđeoski poziv što su ga Franjo i Klara primili od Boga. Stoga, s poniznošću i povjerenjem usvajam riječi koje je Franjo napisao Klari i njezinim sestrama Sv. Damjana: “Budući da se po božanskom nadahnuću učiniste kćerima i službenicama svevišnjega vrhovnoga Kralja, Oca nebeskoga i da se zaručiste s Duhom Svetim izabравši da živite po savršenstvu svetoga evanđelja, hoću i obećavam da ću se uvijek za vas, jednako kao za svoju braću, osobno i po njima zdušno brinuti i posebno skrbiti” (*OblŽiv*).

U ovoj *Godini vjere*, predrage sestre, želio bih podijeliti s vama neka razmišljanja koja nam, polazeći od Klarina kršćanskoga iskustva, mogu pomoći da živimo svoj život vjere u sadašnjem kontekstu označenom velikim promjenama, sukobima i siromaštvom. Slušati, razumjeti i biti odgovoran za ovo društvo i za ovu povijest koji se tako brzo kreću – i duhovnom inteligencijom razlučivati ono što je bitno i ono što, upravo u vjernosti Duhu, treba premisliti – sačinjava za nas izazov koji ne smijemo zanemariti. Riječ je o samom smislu postojanja nas kao Manje braće i Siromašnih sestara.

Kako ostati ravnodušnima pred nasiljem i mržnjom koji hrane ratove, pred tolikim siromaštvima, pred bezobzirnim iskorištavanjem stvorenoga, pred ekonomskom krizom koja donosi rizik da izgubimo iz vida da je čovjek važniji od novca i od poslova, pred tolikim mladima lišenima budućnosti a često i nade, pred tolikim osobama svedenim na ropstvo kojima je ugrabljeno dostojanstvo? Sve to izaziva i stavlja u pitanje naš vjernički život. Koje odgovore na sve to može dati kontemplativni život? Postoji li neka egzistencijalna riječ koju vaš evanđeoski i klarijanski život može reći muškarcima i ženama danas? Samo povratak k Bogu moći će pomoći čovjeku da raskine lance smrti koji ga zarobljuju. Samo uprisutnjenost u povijesti, u dubinu, koja nas stavlja u oslušivanje krika ljudi kako bismo im pružili odgovor riječju svetoga Evanđelja, izbjeći će da se naš život otuđi iz društva ljudi, nijećući tako Utjelovljenje Sina Božje-

ga koji je postao čovjekom da se čovjek vrati k Bogu ponovno usvajajući sliku i sličnost Onoga koga nosi u sebi.

Vjerujem stoga da nas Klara i Franjo poučavaju perspektivi od koje krenuti; počelu kojemu usmjeriti pogled, a to je Bog “svevišnji, svemogućí, dobri Gospodin” (*PjSu* 1), “višnji i slavni Bog” (*MRas* 1), “svemogućí, presveti, svevišnji i najviši Bog” (*HvČs* 11) koji je “stvoritelj, otkupitelj, tješitelj i spasitelj naš” (*TumOč* 1), “darivatelj, Otac milosrđa” (*OporKl* 2), “svevišnji Otac nebeski” (*OporKl* 24) od kojega “proizlazi svaki dobar dar i svaki savršen poklon” (*2PJa* 3). Moramo krenuti pogleda i života uprtih u Gospodina!

Jsus nas, u Evanđelju koje ćemo navijestiti na svetkovinu svete Klare, poziva upravo na taj temeljni prioritet da budemo, da prebivamo u njemu: “Ostanite u meni i ja u vama. Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda” (*Iv* 15,4-5). Prebivati, ostati i biti jesu glagoli koje treba sklanjati življenom a ne samo mišljenom vjerom, živom vjerom koja duboko i snažno može biti evanđeoski odgovor na nasilje i patnju: nije nikako riječ o pasivnosti, nego o jasnoj i čvrstoj odluci da se korijeni urone u dubinu, da budu čvrsto sjedinjeni s “našom sestrom majkom Zemljom” (*PjSu* 20) i sa “svemogućim, vječnim, pravednim i milosrdnim Bogom” (*PRe* 50), i da nam omoguće da ljudsko iskustvo prođemo s blagošću, strpljivošću i nadom. Danas više nego ikada trebamo stavove koji će biti plod čvrstih korijena, kao što su oni Isusovi: ukorijenjen u Ocu, uvijek okrenut Njemu, nikada odijeljen od Njega. To je ono čemu nas poučava Klara poticajem napisanim Janji Češkoj: “Stavi svoj duh u zrcalo vječnosti, stavi svoju dušu u odsjaj slave, stavi svoje srce u otisak božanskoga bića i kontemplacijom preobrazi svu sebe u sliku njegova božanstva” (*3PJa* 12-13). To prebivanje duha, duše i srca zahtijeva produženo i trajno držanje, životno a ne privremeno držanje, jer Klarino vjerničko iskustvo sačinjeno je od preobrazujuće kontemplacije, od nasljedovanja koje mijenja život, od Evanđelja koje oslobađa i spašava.

Vjerujem da se u tom vjerničkom držanju može naći način bivovanja koji ide protiv svakog nasilja; može se razaznati stil života koji nas dovodi da tražimo i iščekujemo ono za što smo stvoreni, što nas stavlja pred poslanje da budemo čuvari života, da ga poštujemo u svim njegovim oblicima, da se brijemo za braću i sestre prateći njihove korake na stazama istinskoga života. Iščekivati, pratiti, njegovati, s dubokim osjećajem povjerenja i predanja Onomu komu sve pripada i čiji smo na neki način suradnici: “da se poslužim riječima samog apostola, smatram te pomoćnicom samoga Boga i podizateljicom klonulih udova njegova neizreciva tijela” (3PJa 8). Na tom putu vjere i suradnje s Bogom Klara nas potiče da svoje oči neprestano upravljamo na Isusa, “zrcalo” u kojemu imamo istraživati i ponovno nalaziti same sebe: “U sredini zrcala promatraj poniznost, siromaštvo, ali blaženo, bezbrojne napore i muke koje je podnio radi otkupljenja ljudskoga roda. I na kraju toga zrcala promatraj neizrecivu ljubav iz koje je htio trpjeti na drvu križa i na njemu umrijeti najsramnijom vrstom smrti” (4PJa 22-23). Po onom Čovjeku opisanom u “zrcalu”, poniznom, siromašnom i ljubitelju sve do dara vlastitoga života za nas na križu, zlo je pobijeđeno. Svojim životom darovanim iz ljubavi, Isus je istisnuo i zburio zlo, otvarajući svima vrata spasenja po vjeri u Njega. Iz produženoga pogleda na Čovjeka “zrcala” učimo novi odgovor: strpljivost, blagost i poniznost koje govore ne svakom obliku nasilja koje dijeli čovjekovu svijest i njegov odnos s drugima i sa samim Bogom.

Dok vaš objedinjeni život, predrage sestre, sačinjen od šutnje i Riječi, može biti znakom ponovno postignutog sklada koji *kaos* nasilja ponovno dovodi u Božji *kozmos*.

Gospodin, svevišnji i svemogući, dopušta da ga nađe tko ga traži, stavlja se na našu razinu, ponizuje se postajući čovjekom. Štoviše Bog silazi još niže jer želi našu ljubav, hoće naš odgovor. On nas prvi traži i ljubi (usp. Iv 4,19). To je naš Bog, Bog Isusa Krista. Bog je postao jednim od nas, spustio se sve do pranja naših nogu. Bog, Otac, nastanio se kod nas po svom Sinu Isusu koji je htio uzeti oblik sluge (usp. Fil 2,7). Isus na križu uzima na sebe zlo ljudi i u zamjenu dariva čovječanstvu svoju Majku (usp. Iv 19,27), ponovno vraća ime prijatelja svome izdajniku (usp. Iv 21,15-17), opravdava krivce (usp. Lk 23,34), obećava Kraljevstvo zlikovcu (usp. Lk 23,43), nama daje konačni smisao života unutar odnosa s Ocem koji ostaje i nakon smrti i otvara uskrsnuću (usp. Lk 23,43).

Od toga spasenja koje nam je Gospodin besplatno darovao trebamo učiniti konkretno iskustvo: ne smijemo smatrati razumljivim samo po sebi tra-

ženje Boga, želju za Njim i prihvaćanje njegove spasenjske ljubavi! Prvi dar uskrsnuća Kristova je mir što ga on sam daje svojim učenicima (usp. Lk 24,36; Iv 20,19). Današnji svijet treba taj mir. Mi smo pozvani živjeti ga i čuvati ga prije svega u samima sebi, a onda u našim zajednicama, proseći ga od Gospodina da bismo ga davali onima koji nam dolaze trežeći dar slušanja, molitve i također materijalne pomoći. Kako bismo mogli biti suradnici Boga u podržavanju klonulih udova njegova tijela (usp. 3PJa 8), ako ne bismo mi prvi imali iskustvo Kristova uskrsnuća i mira u osobnom i zajedničarskom životu?

Od vas se, predrage sestre, u povijesnom kontekstu u kojemu živimo, traži da živite posve specifično majčinstvo: da prihvatite u svoje krilo “radosti i nade, žalosti i tjeskobe ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe”; to su, doista “radosti i nade, žalosti i tjeskobe učenika Kristovih, te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu” (GS 1). Prihvatiti i rađati novi život po iskrenom prijateljstvu, velikodušnom prihvaćanju, čvrstoj riječi, istinskoj molitvi, šutnjom koja čuva. A

to će vam biti moguće u mjeri u kojoj načinite prostor Gospodinu u svojem životu, povjeravajući mu svoju dušu, da mogne u njoj prebivati. Poslušajmo duboke Klarine riječi: “Gle, jasno je kako je po milosti Božjoj duša čovjeka vjernika, najdostojnija od svih stvorenja, veća od neba, budući da nebesa s drugim stvorenjima ne mogu obuhvatiti Stvoritelja, a jedino duša čovjeka vjernika njegovo je bo-

ravište i sjedište, i to samo po ljubavi koje bezbožnici nemaju. Jer Istina veli: ‘Tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega, k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti’. Kao što ga je dakle slavna Djevica nosila tvarno, tako ga i ti, idući stopama njegovim, osobito stopama poniznosti i siromaštva, bez svake sumnje možeš uvijek nositi duhovno u čistu i djevičanskom tijelu, obuhvaćajući onoga koji i tebe i sve obuhvaća, posjedovat ćeš ono što ćeš i u usporedbi s drugim prolaznim posjedima ovoga svijeta jače posjedovati” (3LAg 21-26). Bogu se sviđa učiniti beskrajno velikim ono što čak nije ni vidljivo tjelesnim očima, i tako od duše vjernika čini mjesto svoje prisutnosti, most, prostor zajedništva, približavanja, pomirenja. I od vas, snagom Duha, čini krilo gdje se susreću i zajedno prebivaju čovječanstvo i božanstvo (kao u Mariji u kojoj je Bog postao tijelom), gdje Bog i čovjek prebivaju i žive pomireni. Vaš zadatak je taj da budete između Jednoga i drugoga, da pripadate Jednomu i drugomu i

da, kao jednostavne i transparentne posrednice, držite zajedno Boga i ljubljeno čovječanstvo, donoseći ljude Njemu i Njega njima.

Kako je velika ljubav Božja prema vama, predrage sestre, da ste do te mjere uključene u njegovo postojanje i osposobljene nositi u sebi njegov život! To može vaše srce samo širom otvoriti radosti i nadi! Klara je cijelu svoju egzistenciju živjela s tom sviješću i sigurnošću i, približavajući se smrti, ostavila nam je svoju lijepu i jezgrovitu ispovijed vjere u Boga Oca: "Presveta djevica, obraćajući se samoj sebi, tiho prozbori svojoj duši: 'Pođi – nastavi – jer Onaj koji te stvorio, on te je i posvetio i, čuvajući te uvijek kao majka svoje dijete, ljubio te je nježnom ljubavlju. Blagoslovljen budi, Gospodine – reče – ti koji si me stvorio!'" (LegKl 46). Dar koji možemo tražiti od Gospodina u ovoj *Godini vjere* jest taj da se, poput Klare, prepoznamo u ovom velikom zagrljaju Trojstva (usp. PostKl 3,75; 14,32), velikom krilu koje čuva svaki život, i koje ga ispunja sobom, i da dođemo do završetka naših zemaljskih dana priznavajući da je naša povijest bila posvećena, čuvana i i ljubljena od Gospodina.

Na kraju ovoga svoga pisma, predrage sestre, želim se vratiti na točku s koje smo krenuli: na našu vjeru u Boga Isusa Krista življenu u kontekstu označenom siromaštvom i nasiljem. Priznajmo i navješćujmo svima da je Bog nevin, da je on Bog života, ljubavi i nade. Podsjećajmo čovjeka na njegove odgovornosti i učinimo svoj dio u izgrađivanju boljšeg svijeta: životom usredotočenim na uskrsnuće Gospodinovo, obilježenim trezvenošću i osjećajem za bitno, jednostavnom i skromnom upotrebom stvari, istinskim odnosima utemeljenim na nehinjenoj ljubavi (usp. Rim 12,9), konkretnim gestama solidarnosti, uzajamnog dijeljenja i služenja, s kojom riječi manje i s više šutnje. Ponizan život koji više voli biti

nego činiti, više voli istinito od prividnoga, iščekivano od neposrednog, kontemplaciju od učinkovitostia, šutnju i sabranost od rastresenosti, milosrđe od upiranja prsta. Živimo kao "putnici i pridošlice u ovome svijetu" (NPr 6,2; PrKl 8,2), bez ikakvog vlasništva i zadržavanja ičega za sebe (usp. PRe 29). Neka naš život govori: nismo bolji od drugih, nego nas je Gospodin pozvao da ga nasljedujemo da bismo bili kao On. Gospodin vas je postavio kao "zrcalo i primjer onima koji žive u svijetu" (OporKl 20): ne zatamnjujte njihov put, nego ga rasvjetljajte i podržite primjerom života posve prepuštenom Njemu, povjerenom njegovoj milosti i milosrđu. Budite sestre-majke, čuvarice i ljubiteljice života, neumorne tražiteljice, pozorne, profinjene, prodorne i pune poštovanja tragova života prisutnih u svakoj stvari. Vjera u Gospodina otvara za novost života i događaja: mijenja način prihvaćanja postojanja, odnose sa sestrama i braćom, situacije povijesti s njihovim izazovima i njihovim dramama. Kad ponovno stavimo Boga u središte zamijetit ćemo da nam nitko ne može ukrasti nadu i da nas očekuju svijetli dani u mjeri u kojoj i mi danas pridonosimo njihovu radanju. Dani života za nas i za čovječanstvo.

Predrage sestre, povjeravam vas svetoj majci Klari, "slici Majke Božje" (LegKl proslov), da istom njezinom strastvenošću i radikalnošću možete živjeti "savršenost svetoga Evanđelja" (OblŽiv 1) i neprestano biti zahvalne Ocu milosrđa za dar vašega poziva (usp. OporKl 2). Kao znak i zalaganje uzajamne skrbi i pomne brižljivosti (usp. OblŽiv 2), povjeravam vašoj molitvi svoju službu "generalnoga ministra i sluge svega bratstva" (PPr 8,1), jednako kao što povjeravam svu Manju braću s kojima uzajamno dijelite "snove" Klare i Franje, sigurni da je naš zajednički evanđeoski poziv dar jednog i istog Duha (usp. 2Čel 204), dara uskrslog Gospodina. Čestitam!

Rim, 15. srpnja 2013.

Svetkovina svetoga Bonaventure

Fr. Michael Anthony Perry, ofm

Fr. Michael Anthony Perry, ofm
Generalni Ministar, OFM